

**FICTION
CONNECTION**

COLECȚIE COORDONATĂ DE
Magdalena Mărculescu

Alan Bradley

Hering roșu fără muștar

Traducere din engleză și note de Monica Vlad

Editori:
Silviu Dragomir
Vasile Dem. Zamfirescu

Director editorial:
Magdalena Mărculescu

Coperta colecției:
Faber Studio (Ioan Olteanu)
Foto copertă: © Guliver/Getty Images/Suzanne Dehne

Director producție:
Cristian Claudiu Coban

Redactor:
Laura Sandu

Dtp:
Eugenia Ursu

Corectură:
Sinziana Doman
Eugenia Ursu

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României

BRADLEY, ALAN

Hering roșu fără muștar / Alan Bradley ; trad.: Monica Vlad. -
București : Editura Trei, 2012
ISBN 978-973-707-579-6

I. Vlad, Monica (trad.)

821.111(91)-31=135.1

Titlul original: A Red Herring Without Mustard

Autor: Alan Bradley

Copyright © 2011 by Alan Bradley

Copyright © Editura Trei, 2012
pentru prezenta ediție

C. P. 27-0490, București
Tel. /Fax: +4 021 300 60 90
e-mail: comenzi@edituratrei.ro,
www.edituratrei.ro

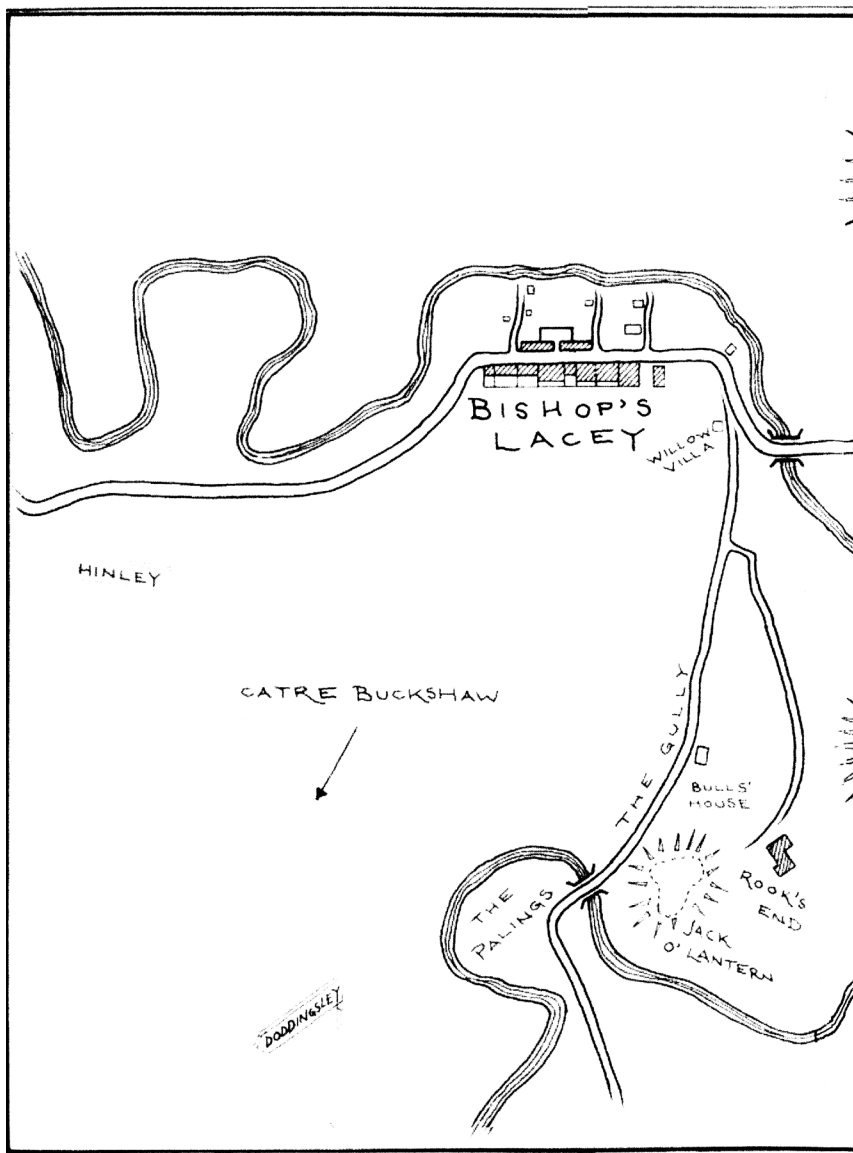
ISBN: 978-973-707-579-6

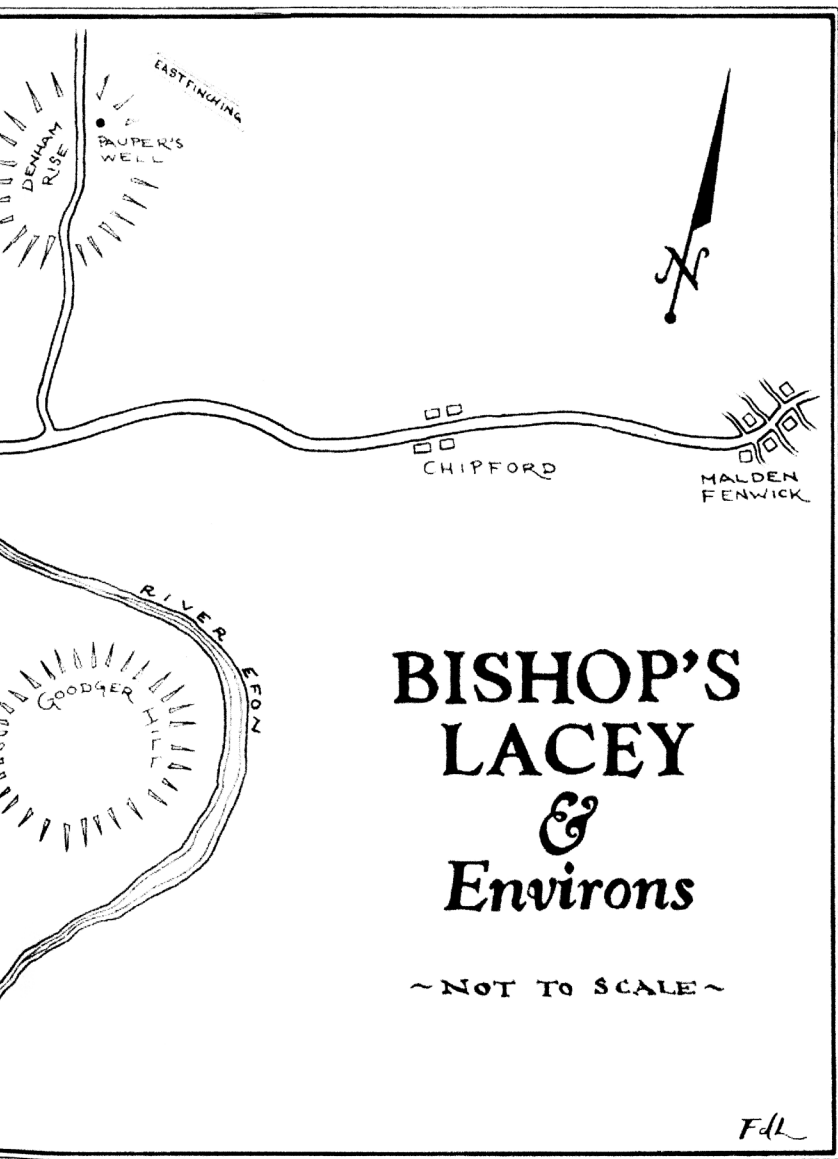
Pentru John și Janet Harland

Termenul de „hering roșu” din titlul romanului are un înțeles metaforic și se referă la o diversiune sau la o distragere a atenției. În logica formală, este numele dat unei erori logice în care cineva vrea să contraargumenteze prin argumente irelevante, inadecvate subiectului sau incorecte (*Ignoratio elenchi*). De obicei această strategie este folosită ca momeală pentru a distrage cuiva atenția de la adevărata problemă. Copoii sau rasa de câini Bloodhound, cei mai agili câini de vânătoare, nu pot pierde niciodată un criminal, din momentul în care i-au simțit mirosul. Însă dacă acesta este destul de inspirat încât să târască în urma sa un hering roșu (ținut afară din apă o zi sau două), sigur nu-i vor mai fi găsite urmele. Heringul roșu este cunoscut pentru că are un miros atât de puternic și de ciudat, încât induce în eroare până și cele mai fine papile olfactive. (N.t.)

„... o halbă cu bere fără o femeiușcă,
ei bine, vai, e ca un ou fără sare sau
ca un hering roșu fără muștar.”

THOMAS LODGE și ROBERT GREENE
O oglindă pentru Londra și Anglia (1592)

Unu

— M-ai speriat, zise țiganca. Globul meu de cristal n-a mai fost niciodată atât de întunecat.

Își făcu mâinile căuș în jurul obiectului respectiv, de parcă ar fi vrut să-mi ferească privirea de ororile care pluteau în adâncurile sale tulburi. În timp ce apuca globul cu degetele, am simțit cum mi se preling pe gâtlej niște furnicături reci ca gheața.

Pe marginea mesei pâlpâia o lumânare subțire, care lumina slab cerceii din alamă agățați la urechile țigăncii, îndepărtându-se apoi și pierzându-se prin ungherele întunecate ale cortului.

Păr negru, ochi negri, rochie neagră, obraji fardați cu roșu, gură roșie și o voce care nu putea fi decât rezultatul faptului că fumase jumătate de milion de țigări.

Ca pentru a-mi confirma bănuielile, bătrâna fu bruscat cuprinsă de un acces violent de tuse care îi zgudui trupul încovoiat și o făcu să tragă aer în piept într-un mod înfiorător. Era ca și cum în plămânii ei s-ar fi împotmolit cumva o pasăre uriașă, care ar fi dat acum din aripi ca să scape.

— Sunteți bine? am întrebat. Mă duc după ajutor.

Cu nici zece minunte înainte, mi se păruse că-l văd în curtea bisericii pe doctorul Darby, oprindu-se pentru a schimba o vorbă sau două la fiecare gheretă amenajată pentru sărbătoarea câmpenească. Însă înainte să apuc să fac vreo mișcare, mâna tuciuire a țigăncii o și acoperise pe a mea, care stătea pe fața de masă din catifea neagră.

— Nu, zise ea. Nu... face asta. Mi se întâmplă tot timpul.

Și începu din nou să tușească.

În timp ce așteptam să se oprească, aproape că-mi era teamă să fac vreo mișcare.

— Câți ani ai? zise ea în cele din urmă. Zece? Doisprezece ani?

— Unsprezece, am zis, și ea încuviință sfârșită din cap de parcă ar fi știut acest lucru tot timpul.

— Văd... un munte, continuă ea, cu glasul gătuțit, și chipul... femeii care vei deveni tu.

În ciuda căldurii înăbușitoare din cortul întunecos, îmi îngheță sângele în vine. O vedea pe Harriet, bineînțeles!

Harriet a fost mama mea, care a murit într-un accident de alpinism când eram eu mică.

Țiganca îmi întoarse mâna și își înfipse degetul mare chiar în centrul palmei mele. Degetele mi se răsfirară — apoi se strânsură precum ghearele unui pui cu gâtul tăiat.

Ea îmi ridică mâna stângă.

— Asta-i mâna cu care te-ai născut, zise ea, abia uitându-se la palma mea, apoi o lăasă să cadă și o ridică pe cealaltă..., și asta-i mâna care ți-a crescut.

Se uită la ea în silă în timp ce lumânarea pâlpâia.

— Steaua asta sfărâmată de pe Muntele Lunii din palma ta arată o minte genială închisă în sine — o minte care rățăcește pe drumurile întunericului.

Nu asta doream eu să aud.

— Spune-mi despre femeia pe care ai văzut-o pe munte, am zis. Cea care voi deveni eu.

Ea tuși din nou, strângându-și șalul colorat în jurul umerilor, ca și cum s-ar fi ferit de cine știe ce vifor străvechi și invizibil.

— Plătește-mă mai întâi, ceru ea, întinzând o mână soioasă.

— Dar ți-am dat un șiling, am zis. Așa scrie pe plăcuța de afară.

— Mesajele din al Treilea Cerc costă mai mult, zise ea cu o voce hârâită. Îmi secătuiesc bateriile sufletului.

Aproape că am izbucnit în răs. Cine se credea zgripturoaica asta bătrână? Însă, cu toate astea, părea să o fi zărit pe Harriet dincolo de vâl, și nu puteam permite ca scepticismul să distrugă nici măcar jumătate din șansa de a schimba câteva cuvinte cu răposata mea mamă.

Am cotrobăit în buzunar după ultimul șiling pe care îl aveam și, în timp ce îi îndesam moneda în palmă, ochii negri ai țigăncii, brusc la fel de sticloși ca ai unei coțofene, i-au întâlnit pe ai mei.

— Încearcă să se întoarcă acasă, zise ea. Această... femeie... încearcă să se întoarcă acasă din târâmurile înghețate. Vrea ca tu să o ajuți.

Am sărit în picioare, lovind partea de jos a mesei cu genunchii mei dezgoliți. Aceasta se clătină, apoi se răsturnă într-o parte, iar lumânarea alunecă și căzu într-un talmeș-balmeș de catrafuse negre și prăfuite.

La început se înălță un mic rotocol de fum negru, iar apoi flacăra începu să se albăstrească, să se înroșească și să devină rapid portocalie. Am privit cu groază cum se răspândește pe toată pânza cortului.

Și cât ai zice pește, întregul cort era în flăcări.

Mi-ar fi plăcut să am prezență de spirit, să arunc o pânză udă peste capul țigăncii și să o scot afară de acolo, însă în loc de asta am țâșnit direct prin cercul de foc care înconjură intrarea și nu m-am oprit până nu am ajuns la standul cu nuci de cocos, unde am rămas suflând din greu, în spatele husei de pânză și încercând să-mi trag sufletul.

Cineva adusese în curtea bisericii un gramofon cu manivelă, din care ieșea vocea lui Danny Kaye, grețos de subțire din cauza goarnei vopsite a mașinăriei:

*„Oh, am o încântătoare grămadă de nuci de cocos.
Stau toate frumos aliniate...”*

M-am uitat în urmă, înspre cortul țigăncii, exact la timp pentru a-l vedea pe domnul Haskins, paracliserul bisericii Sfântul Tancred, și pe un alt bărbat pe care nu l-am recunoscut, aruncând un recipient mare, plin cu apă și cu mere, peste flăcări.

Aparent jumătate din sătenii din Bishop's Lacey se strânseseră acolo și se zgâiau la coloana înaltă de fum negru, cu mâinile la gură sau cu degetele la obraz, și niciunul dintre ei nu știa ce să facă.

Doctorul Darby o conducea deja pe țigancă încetișor către cortul de prim ajutor „Sfântul John“, iar silueta ei bătrână era zguduită de tuse. Ce mică părea în lumina soarelui, m-am gândit, și ce palidă.

— Oh, iată-te, crevete odios ce ești. Te-am căutat pretutindeni.

Era Ophelia, cea mai mare dintre cele două surori ale mele. Feely avea șaptesprezece ani și se considera de același rang cu Maica Precistă, cu toate că diferența de bază dintre ele, sunt gata să fac pariu, este faptul că Maica Precistă nu-și petrece douăzeci și trei de ore pe zi zgâindu-se în oglindă la propria-i imagine, în timp ce-și ciugulește mutra cu o pensetă.

Când ai de-a face cu Feely, e întotdeauna mai bine să folosești cea mai rapidă replică:

— Cum îndrăznești să mă faci crevete, cârnat prost ce ești? Tata ți-a spus de mai multe ori că asta e lipsă de respect.

Feely se repezi la urechea mea, însă m-am ferit cu agilitate. Din pură necesitate, fereala devenise una dintre specialitățile mele.

— Unde e Daffy? am întrebat, sperând să-i distrag atenția veninoasă.

Daffy era cealaltă soră a mea, cu doi ani mai mare decât mine, și devenise deja, la treisprezece ani, o torționară desăvârșită.

— Salivează la cărți. Unde altundeva ar putea fi?

Făcu semn cu bărbia în direcția unor mese pliante dispuse în formă de potcoavă pe iarba din curtea bisericii, unde Asociația Altarului parohiei Sfântul Tancred și Institutul Femeilor își uniseră forțele pentru a pune la punct o ofertă de cărți la mâna a doua, cu preț redus, alături de diverse vechituri de uz casnic.

Feely părea să nu fi observat vestigiile fumegânde ale cortului țigăncii. Ca de obicei, își lăsase ochelarii acasă din vanitate, însă neatenția ei s-ar fi putut datora, pur și

simplu, lipsei de interes. De fapt, entuziasmul lui Feely înceta acolo unde i se sfârșea pielea.

— Uită-te la ăștia, zise ea, ridicând o pereche de cercei negri la urechi.

Nu putea să nu se dea mare.

— Lignit franțuzesc. Sunt de pe proprietatea doamnei Trotter. Glenda zice că au avut noroc că s-au vândut cu șase peni.

— Glenda are dreptate, am zis. Lignitul franțuzesc nu e altceva decât sticlă.

Era adevărat: topisem de curând o înfiorătoare broșă victoriană în laboratorul meu de chimie și descoperisem că era în întregime din siliciu. Și era puțin probabil ca Feely să simtă vreodată lipsa unui asemenea obiect.

— Lignitul englezesc e mult mai interesant, am zis. E format din resturi fosilizate de raucaria, vezi tu, și...

Însă Feely plecase deja, ispitită de prezența lui Ned Cropper, un piccolo roșcat de la hanul Treisprezece Rățoi care, cu o oarecare grație musculoasă, dădea, plin de energie, cu niște bețe în Mătușa Sally. Al treilea băț aruncat sparse fix în două pipa din argilă a păpușii de lemn, iar Feely ajunsese lângă el exact la timp pentru ca Ned, roșu la față ca racul, să-i înmâneze premiul, care consta într-un ursuleț de pluș.

— E ceva care merită să fie salvat de focul de tabără? am întrebat-o pe Daffy, al cărei nas se afla într-o carte care, judecând după paginile oxidate neuniform, părea să fie prima ediție a romanului *Mândrie și prejudecată*.

Totuși era puțin probabil. Toate bibliotecile fuseseră transformate în centre de salvare în timpul războiului și în prezent nu prea mai rămăseseră multe lucruri de vândut pe la târguri. Cărțile care nu erau vândute până la

sfârșitul verii urmau să fie cărate cu căruciorul din subso-
lul sălii parohiale, strânse grămadă pe terenul comunal și
puse pe foc, în Noaptea Focurilor de Artificii¹.

Am înclinat capul într-o parte și am aruncat o pri-
vire la grămada de cărți pe care Daffy o pusese deja deo-
parte: *Cu sania și călare, în vizită la leproșii exilați în Sibe-
ria*², *Istoria naturală a lui Pliniu*, *Martiriul omului*³ și
primele două volume din *Memoriile lui Jacques Casano-
va* — cele mai îngrozitoare tâmpenii. Cu excepția, pro-
babil, a lui Pliniu, care a scris niște chestii a-ntâia despre
otrăvuri.

Am trecut încetișor pe lângă masă, punându-mi un
deget peste cărți, toate aranjate cu cotoarele în sus: Ethel
M. Dell, E.M. Delafield, Warwick Deeping...

Observasem, cu altă ocazie, că cei mai mulți dintre
experții în otrăvuri au nume care încep cu litera C, iar
acum iată-i pe toți acești autori cu nume care încep cu
D. Descopeream oare ceva? Cine știe ce secret al univer-
sului?

Am strâns din ochi și m-am concentrat: Dickens...
Doyle... Dumas... Dostoievski — îi văzusem pe toți, la
un moment dat, înșfățați de mâinile lui Daffy.

Daffy însăși intenționa să devină scriitoare când avea
să crească. Cu un nume precum Daphne de Luce nu avea
cum să dea greș!

— Daff! am zis. Nu o să ghicești...

— Liniște! mă repezi ea. Ți-am spus să nu vorbești cu
mine atunci când citesc.

1 În Marea Britanie se sărbătorește pe 5 noiembrie „Noaptea focurilor de
artificii”/ Guy Fawkes Night (Bonfire Night, Cracker Night). (N.t.)

2 Carte scrisă de Kate Marsden (1859–1931). (N.t.)

3 Carte scrisă de Winwood Reade (1838–1875), istoric britanic. (N.t.)

Sora mea putea fi cel mai nesuferit delfin brun atunci când avea ea chef.

Nu fusese mereu așa. Când eram mai mică, spre exemplu, și tata o recrutase pe Daffy ca să-mi asculte rugăciunile de dinainte de culcare, ea mă învățase să le recit în pășărească, și ne tăvăliserăm printre perne, râzând până ce aproape că simțiserăm că plesnim.

— Dopoapamnepe, bipinepecupuvâpântepeapazăpă-ipi, pepe tapatapa, pepe Fepeepelypy șiipi dopoapamna Mupullepet. Șiipi pepe Dopoggeper!

Însă odată cu trecerea anilor, ceva se schimbase între mine și surorile mele.

Puțin rănită, am întins mâna după un volum care se afla deasupra celorlalte: *O oglindă pentru Londra și Anglia*. Era o carte, m-am gândit eu, care i-ar face cu ochiul lui Feely, din moment ce era atât de înnebunită după oglinzi. Poate că o să mi-o cumpăr chiar eu, și s-o pun deoparte până în puțin probabila zi când poate o să am chef să i-o fac cadou sau să i-o dau drept ofrandă de pace. Se întâmplaseră lucruri și mai ciudate.

Frunzărind-o, am văzut imediat că nu era un roman, ci o piesă de teatru — plină cu nume de personaje și cu ceea ce spunea fiecare dintre ele. Cineva pe nume Adam vorbea cu un clown:

„...o halbă cu bere fără o femeiușcă, ei bine, vai, e ca un ou fără sare sau ca un hering roșu fără muștar.“

„Ce motto perfect pentru o anumită persoană“, m-am gândit, aruncând o privire către locul unde se afla Ned care îi atingea gâtul soră-mii, în timp ce ea se prefăcea că nu observă. Cu mai multe ocazii, îl văzusem pe Ned odihnindu-se după niște treburi grele în curtea hanului Treisprezece Rățoi, cu o cană cu capac plină cu

bere — și uneori și cu Mary Stroker, fiica hangiului — lângă el. Mi-am dat brusc seama, șocată, că, fără bere sau femeie la îndemână, Ned era, într-un fel, incomplet. De ce nu observasem chestia asta mai înainte? Probabil, la fel cum i se întâmpla și doctorului Watson, de la radio, în *Un scandal în Boemia*, erau dați când vedeam, dar nu observam. Iată ceva la care trebuia să mă gândesc.

— Isprava ta, bănuiesc, zise Daffy brusc, punând cartea jos și luând alta.

Ea gesticulă înspre mica adunătură de săteni care priveau tâmp la rămășițele fumegânde ale cortului țigăncii.

— Pe tot tabloul ăsta scrie Flavia de Luce, cu litere de-o șchioapă.

— Na, am zis. Aveam de gând să te ajut să-ți cari cărțile idioate acasă, dar acum n-ai decât să ți le târâi singură.

— Vai, te rog să încetezi! zise ea, apucându-mă de mâneacă. Te rog să te oprești. Baierele inimii mele interpretează *Requiemul* lui Mozart și o lacrimă fugară își croiește drum în ochiul meu drept, chiar în timp ce stăm de vorbă.

M-am îndepărtat cu un fluierat nepăsător. O să mă ocup mai târziu de neobrăzarea ei.

— Au! Încetează, Brookie! Mă doare!

Vocea care se văicărea venea de undeva din spatele mașinării care funcționa cu jumătate de peni, iar în momentul în care mi-am dat seama că îi aparține lui Colin Prout, m-am oprit să ascult.

Lipindu-mă de zidul bisericii și rămânând în spatele pânzei ce acoperea dugheana unde era amenajată tombola, puteam trage fără nicio problemă cu urechea. Mai mult chiar, am fost încântată să descopăr că, surprinzător, îl

puteam vedea foarte bine pe Colin prin golurile dintre scândurile neșlefuite ale dughenei.

Se agita la capătul brațului lui Brookie Harewood ca un pește mare cu ochelari, cu lentilele groase și strâmbe, cu părul murdar și blond ca o căpiță, cu gura mare și băloasă, deschisă, și trăgea disperat aer în piept.

— Lasă-mă-n pace! N-am făcut nimic.

Cu cealaltă mână, Brookie îl înșfăcă pe Colin de turelul pantalonilor largi și îl întoarse cu fața către rămășițele fumegânde ale cortului țigăncii.

— Cine a făcut asta, aud? întrebă el, scuturându-l bine pe băiat, ca să-și accentueze spusele. Nu iese fum fără foc. Și nu-i foc fără chibrituri. Și unde sunt chibrituri, este Colin Prout.

— Uite, zise Colin, încercând să-și vâre o mână în buzunar. Numără-le! Numără-le, Brookie. Tot atâtea aveam și ieri. Trei. Nu am folosit niciunul.

Brookie slăbi strânsoarea, Colin căzu la pământ, se răsuci pe coate, își vârî mâna în buzunarul pantalonilor și scoase la iveală o cutie cu chibrituri, pe care o flutură în fața asupritorului său.

Brookie își înălță capul și adulmecă aerul, căutând parcă să se orienteze. Șapca soioasă și cizmele de cauciuc, pardesiul lung din moleschin, în ciuda vremii toride de vară, fularul de lână care atârna ca un șarpe stacojiu la gâtul lui de buldog îl făceau să semene cu un prințator de șobolani descins, parcă, din romanele lui Dickens.

Înainte să apuc să mă întreb ce e de făcut, Colin se și ridicase în picioare, și porniseră amândoi agale, traversând curtea bisericii, în timp ce Colin se scutura de praf și dădea din umeri, ca și cum puțin i-ar fi păsat.

Bănuiesc că ar fi trebuit să ies de după dugheană, să recunosc că eu eram vinovată pentru acel foc și să-i cer lui Brookie să-i dea drumul băiatului. Dacă refuza, aș fi putut cu ușurință să fug după vicar sau să strig după oricare dintre bărbații în putere care mă puteau auzi. Însă nu am făcut-o. Și mi-am dat seama înfiorată că n-am făcut-o dintr-un motiv simplu: îmi era frică de Brookie Harewood.

Brookie era golanul din Bishop's Lacey.

— Brookie Harewood? pufnise Feely, în ziua în care doamna Mullet sugerase ca Brookie să fie angajat ca să-l ajute pe Dogger să plivească grădina și să aibă grijă de gardul viu de la Buckshaw. Dar e un pierde-vară, nu-i așa? Viețile noastre nu vor mai valora nici cât o ceapă degerată cu el prin preajmă.

— Ce e un pierde-vară? am întrebat după ce Feely își luase tălpășița din bucătărie.

— Nu știi, dragoste, pe bune, replicase doamna M. Mama lui e doamna aia care zugrăvește în Malden Fenwick.

— Care zugrăvește? întrebasesm eu. Case?

— Case? Bată-te să te bată! Nu, zugrăvește tablouri. Bogațani călare și așa mai departe. Poate c-o să vă zugrăvească și pe voi într-o zi, când v-o veni rândul'. Pe dumneavoastră, pe domnișoara Ophelia și pe domnișoara Daphne.

La care am lăsat să-mi scape un fornăit și am zbughit-o afară pe ușă. Dacă urma să fiu pictată în ulei, dată cu șelac și înrămată, atunci aveam să pozez în laboratorul meu de chimie și nu în altă parte.

Înconjurată de pahare de laborator, clopote de sticlă și retorte Erlenmeyer, aveam să ridic nerăbdătoare privirea